

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jolanta Frańczak

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie ze skargi R. S.

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w [...] w sprawie VI ACa [...] /16,

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...]

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 lipca 2017 r.,

1. stwierdza przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w [...] w sprawie VI ACa [...] /16,

2. zasądza na rzecz R. S. od Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...] kwotę 2000 (dwa tysiące) złotych tytułem odszkodowania,

3. zasądza na rzecz R. S. od Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...] kwotę 440 (czterysta czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania,

4. oddala skargę w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

R. S. (skarżący) wniósł 7 czerwca 2017 r. skargę na naruszenie prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez Sąd Apelacyjny w [...]. Skarżący wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania drugoinstancyjnego, zobowiązanie Sądu Apelacyjnego w [...] do podjęcia w wyznaczonym terminie

odpowiednich czynności zmierzających do wyznaczenia terminu rozprawy i rozpoznania apelacji w sprawie o sygnaturze IV C [...] /15, o zasądzenie kosztów postępowania oraz przyznanie kwoty 10.000,00 zł tytułem odszkodowania za stwierdzoną przewlekłość.

Uzasadniając zarzut przewlekłości postępowania skarżący podniósł, że 15 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy w [...] ogłosił wyrok w sprawie z powództwa skarżącego przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuraturze Rejonowej w [...] (pozwany). W dniu 22 marca 2016 r. skarżący wniósł apelację od ww. wyroku, której braki formalne zostały uzupełnione 13 kwietnia 2016 r. Odpis apelacji został doręczony pozwanemu, który 24 maja 2016 r. doręczył skarżącemu odpis odpowiedzi na apelację. Od tego czasu w sprawie nie podjęto żadnych czynności procesowych zmierzających do jej rozpoznania, w szczególności nie wyznaczono terminu rozprawy.

W ocenie skarżącego, niepodjęcie przez Sąd Apelacyjny w [...] żadnych działań przedłuża jedynie czas niezbędny do rozpoznania sprawy. Lekceważenie praw skarżącego i dopuszczanie do tak istotnej zwłoki w rozpoznaniu jego apelacji odbiera mu możliwość pozostawania w stanie pewności co do sytuacji prawnej jego roszczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W skardze wniesiono o stwierdzenie przewlekłości postępowania przed Sądem Apelacyjnym w [...] w sprawie o sygnaturze IV C [...] /15. Przewlekłości postępowania skarżący upatrywał w braku czynności Sądu drugiej instancji, w tym w niewyznaczeniu terminu rozprawy apelacyjnej do dnia wniesienia skargi, to jest przez przeszło 13 miesięcy.

Ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1259 ze zm., dalej jako ustawa o skardze na przewlekłość postępowania lub ustawa) nie określa konkretnego bądź przeciętnego czasu oczekiwania na rozpoznanie sprawy. W judykaturze zasadniczo

za przewlekłe uznaje się postępowanie, w którym w danej instancji nie wyznaczono rozprawy przez ponad 12 miesięcy (zamiast wielu postanowienie Sądu Najwyższego z 5 sierpnia 2013 r., III SPP 188/13, LEX nr 1448755). Jak wynika to z akt sprawy, przez okres ponad 13 miesięcy nie wyznaczono terminu rozprawy. W okresie tym nie podejmowano także żadnych innych czynności, które blokowałyby wyznaczenie wspomnianego terminu, bądź które byłyby ukierunkowane na przygotowanie sprawy do merytorycznego rozpoznania. Uzasadnia to uwzględnienie skargi.

Stwierdzając przewlekłość postępowania przed Sądem drugiej instancji, Sąd Najwyższy zobowiązany był rozstrzygnąć o żądaniu skarżącego zasądzenia na jego rzecz kwoty 10.000 zł tytułem odszkodowania za stwierdzoną przewlekłość. Ustawa o skardze na przewlekłość postępowania służy także zadośćuczynieniu za krzywdę odniesioną wskutek przewlekłości postępowania (postanowienia Sądu Najwyższego z 8 maja 2013 r., III SPP 51/13, LEX nr 1555679; z 21 czerwca 2013 r., III SPP 103/13, LEX nr 1555663; z 7 stycznia 2013 r., III SPP 102/12, LEX nr 1618874). Zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy, uwzględniając skargę sąd może, na żądanie skarżącego, przyznać od Skarbu Państwa odpowiednią sumę pieniężną w wysokości nieprzekraczającej 20.000 zł. Przepis ten stanowi o „możliwości przyznania odpowiedniej sumy pieniężnej”, a więc pozostawia sądowi orzekającemu swobodę w uznaniu, czy w ogóle suma ta powinna być przyznana i w jakiej wysokości. Suma, o której mowa w tym przepisie nie jest odszkodowaniem za poniesione straty i utracone korzyści, ani zadośćuczynieniem pieniężnym za doznaną krzywdę w rozumieniu art. 445 k.c. Przyznanie „odpowiedniej sumy pieniężnej” na podstawie art. 12 ust. 4 ustawy pełni rolę sankcji dla państwa za wadliwe zorganizowanie wymiaru sprawiedliwości. Skarżącemu powinno zaś zapewnić rekompensatę z tytułu swoistej „krzywdy moralnej”, jakiej doznał w wyniku opieszałości sądu (uchwała Sądu Najwyższego z 16 listopada 2004 r., III SPP 42/04, OSNP 2005 nr 5, poz. 71). W niniejszej sprawie Sąd Najwyższy uznał, że kwota 2.000 złotych stanowi rekompensatę adekwatną do rozmiarów doznanej przez skarżącego szkody niematerialnej, będącej konsekwencją zaistniałej zwłoki w rozpoznaniu jego sprawy przez Sąd Apelacyjny w [...] i przyznając skarżącemu tę kwotę pieniężną, oddalił żądanie skargi w pozostałej

części.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

kc